

KREHKOSŤ FRAGILITY

DIVADELNÁ NITRA
23 – 28 SEPT
Medzinárodného festivalu
International Theatre Festival 2022

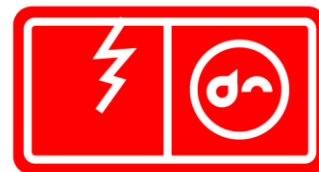
TLAČOVÁ SPRÁVA

25. 7. 2022

Divadelná Nitra prinesie sólo na hudbu J. S. Bacha aj dokumentárnu inscenáciu o starej mame

V programe 31. ročníka Medzinárodného festivalu Divadelná Nitra sa neobjavuje len téma krehkosť/fragility. Vybrané inscenácie zobrazujú individuálnu i spoločenskú bolesť, skúmajú hranice reálneho a virtuálneho sveta, reflektujú vzťahy medzi telom a slovom či vracajú do umeleckého priestoru veľké mená, ako je Johann Sebastian Bach.

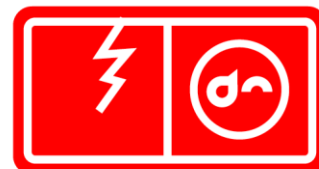
Chorvátsky choreograf, divadelný režisér a performer **Matija Ferlin** začal ešte v roku 2004 s romantickou konceptuálnou sériou *Sad Sam*, ktorej štvrtá časť otvorí festival Divadelná Nitra. Názov umeleckého cyklu vychádza zo slovnej hračky: v angličtine je Smutný Sam meno fiktívnej (auto)biografickej postavy, po chorvátsky zasa „sad sam“ znamená „teraz som“. V diele ***Sad Sam Matúš***, ktoré sa predstaví na festivale, sa Ferlin spolu so spisovateľom Goranom Ferčecom inšpirovali Bachovými *Matúšovými pašiami* z roku 1727. Je to vôbec najznámejšie zhudobnenie *Evanjelia sv. Matúša*. Bachovo monumentálne oratórium navyše v predstavení zaznie v plnom rozsahu.

Ferlin vytvoril v spolupráci s Ferčecom sugestívne sólo, v rámci ktorého tancuje, len tak sa pohybuje i rozpráva. Mohlo by sa zdať, že performer je na javisku sám, avšak jeho sólo by sme pokojne mohli nazvať aj dialógom, Ferlinovým dialógom s Bachom a zároveň so sebou samým. Cez známy pašiový príbeh skúma vlastné telo starnúceho tanečníka, ktoré sa už nedokáže hýbať tak ako kedysi. Zdá sa, akoby prechádzalo podobným utrpením ako telo Kristovo v pašiovej hre.

Ferlinovo súznenie s hudbou a zároveň jedinečná interpretácia Bachovej formy je silnou, no pritom nepatetickou výpoveďou o ľudskom utrpení, o hľadaní Boha a o snahe pochopiť ho vo chvíľach bolesti a smútku. Podľa kurátorky Martiny Vannayovej *„podobne ako Bach aj Ferlin hľadá únik z banality smrti a ľudského života, konštruje javisko pre ľudské vášne a pokušenia a nahliada do zákulisia. Hoci sa ku kresťanským dogmám stavia kriticky, optika, ktorú ponúka, prekračuje materialistický strach z nevyhnutného.“* Túto mnohovrstevnú inscenáciu zároveň označila ako *„veľmi komunikatívne a emotívne dielo“*.

Štyridsaťročný chorvátsky umelec Matija Ferlin sa na festivale Divadelná Nitra objaví prvýkrát, zároveň ide o prvé hostovanie inscenácie *Sad Sam Matúš* v zahraničí. Po absolvovaní štúdia na prestížnej škole School for New Dance Development v Amsterdame pôsobil Ferlin v Berlíne a v Toronte. Po návrate do rodného mesta Pula sa zameral na výskum rôznych foriem javiskového prejavu a na formulovanie konceptu pohybujúceho sa medzi herectvom a tancom. Inscenácia *Sad Sam Matúš* je jeho druhou spoluprácou s uznávaným chorváckym spisovateľom a divadelníkom Goranom Ferčecom, etablovaným aj v zahraničí.

Podobne ako Matija Ferlin aj mladý maďarský režisér a herec **László Göndör** je vo svojom autorskom diele *Žiť sen so starou mamou* na javisku sám, avšak len zdanlivo. Prostredníctvom audio- a videonahrávok mu je rovnocennou partnerkou na dialóg krehká podoba jeho starej mamy. Tento 35-ročný maďarský divadelník sa dlhý čas zaoberal tým, ako umelecky spracovať tému medzigeneračných rodinných vzťahov. Inšpiráciou mu bola Éva Katonová, jeho stará mama, a jej bohatý i kľukatý takmer storočný život. V decembri 2020 počas pandémie sa rozhodol na viac ako mesiac presťahovať k nej a tento ich spoločný čas poctivo dokumentovať. Byt starej mamy sa postupne premieňal na javisko na nezvyčajný večierok: „Z ničoho nič sa zjavovali delikatesy a kvalitné šampanské, kde-tu sa objavili drahé šperky a z diaľky bolo počuť spev záhadného muža, na policičke sa vedľa Lenina rozsvietilo svetlo Panny Márie, prilietali vrany, padal prvý sneh a my sme z nejakej príčiny nosili masky.“

Výsledkom je dokumentárna inscenácia – portrét ženy, ktorá prežila holokaust, verila ideálom komunizmu a v období stalinských procesov pochopila, že len jedna ideológia nahradila druhú.

Úvodný zábavný stand-up mladého herca, ktorý hľadá svoje miesto v profesionálnom divadelnom svete, sa postupne mení na reflexiu nevšedného vzťahu vnuka a starej mamy. Inscenácia zároveň prináša zamyslenie nad tým, ako sa trauma prenáša medzi generáciami a ako možno v súčasnom umení hovoriť o holokauste.

Motto festivalu „krehkosť/fragility“ sa v diele *Žiť sen so starou mamou* objavuje hneď vo viacerých rozmeroch. Kurátorka Martina Vannayová o inscenácii píše, že „je aj príbehom o krehkosti ľudského bytia, o vzťahoch vnukov a vnučiek k starým rodičom, o rodinných zvykoch a humore, o hľadaní svojej identity dospelého tvárou v tvár

obrazu seba ako dieťaťa v očiach starého rodiča, o dejinách (aj nášho) geopolitického priestoru a jeho pars pro toto odtlačku v živote jednej silnej ženy. *Žiť so starou mamou* je aj o mnohom inom a práve to je na tejto subtílnej, vtipnej a dojímavej inscenácii mimoriadne.“

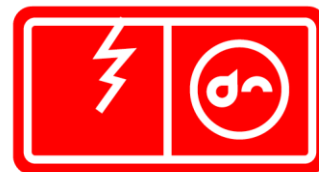
László Göndör je predstaviteľom najmladšej divadelnej generácie v Maďarsku. Je členom STEREO AKT, jedného z najprogresívnejších divadelných zoskupení súčasnej maďarskej nezávislej scény, ktoré pravidelne spolupracuje s rôznymi zahraničnými inštitúciami. Göndör pôsobí prevažne ako herec, ale venuje sa aj divadelnej réžii a vlastným autorským projektom. Na festivale Divadelná Nitra sa objaví prvýkrát. Inscenačný text na základe rozhovorov so starou mamou a jej autentických spomienok vytvoril v spolupráci so Zsófiou Bódiovou a s Kornélom Labodom.

Podrobný program Medzinárodného festivalu Divadelná Nitra bude zverejnený na tlačovej konferencii 9. 8. 2022 v Goetheho inštitúte v Bratislave.

Vstupenky na predstavenia si záujemcovia môžu **zakúpiť od 9. 8. 2022 online** prostredníctvom predajne siete GoOut a od **30. 8. 2022 aj v pokladnici festivalu (bod.K7, Štefánikova trieda 7, Nitra)** v pracovných dňoch v čase od 15.00 do 17.00.

Asociácia Divadelná Nitra a spoluorganizátori zabezpečia dodržiavanie všetkých hygienických a protiepidemických opatrení počas konania Medzinárodného festivalu Divadelná Nitra 2022 v súlade s aktuálne platnými predpismi Úradu verejného zdravotníctva SR, s úpravami Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Nitre,

KREHKOSŤ/ FRAGILITY

s epidemickou vyhláškou riaditeľa Divadla Andreja Bagara v Nitre
a s platnými vyhláškami spoluorganizátorov. O opatreniach budeme
informovať na www.nitrafest.sk.

Hlavný organizátor

Asociácia Divadelná Nitra

Hlavní spoluorganizátori

Divadlo Andreja Bagara v Nitre, Nitriansky samosprávny kraj, mesto Nitra

Spoluorganizátori

Botanická záhrada pri SPU v Nitre, Domof Creativity, Krajské osvetové stredisko v Nitre, Kreatívne centrum Nitra, Mareena o. z., Nitrianska galéria, Nitrianske kultúrne dedičstvo, o. z., Ponitrianske múzeum v Nitre, Kníhkupectvo a antikvariát Pod Vříškom, Spojená škola internátna pre žiakov so zrakovým postihnutím, Bratislava, Vila K, o. z., ZŠ kniežaťa Pribinu v Nitre, ZUŠ Jozefa Rosinského v Nitre

Projekty Asociácie Divadelná Nitra podporili

